

En el *Boletín de la Real Academia de la Historia*, vol. L, p. 399, se publica un *Glosario de las voces desusadas en el vocabulario jurídico moderno y con más frecuencia empleadas en la antigua legislación catalana*, de D. Joseph Coroleu.

En la *Revista Social* se varen publicar, entre altres, els següents articles : E. Dato, *La Legislación obrera*, p. 2. - R. Gay de Montellà, *Sobre la determinación del concepto de Sociología y Filosofía sociológica*, p. 93. - J. Torras y Bages, *Los excesos del Estado*, ps. 199, 289, 366, 428 y 571. - J. Carner, *La cuestión social*, p. 221. - F. de Sagarra, *El VI Congreso de Antropología criminal*, p. 281. - F. de Barbens, *La ley en las sociedades modernas*, ps. 440 y 532. - *Verdadera concepción del Derecho*, p. 652.

SECCIÓ LITERARIA

Cursos y conferencias.

—Aquest any s'ha donat a l'*Ateneu Barcelonès* el tercer curs de la càtedra de Literatura Catalana, a càrrech del Dr. D. Antoni Rubió y Lluch, que sostenen els *Estudis Universitaris Catalans*. En la última part del curs col·laborà també en l'ensenyança D. Jaume Massó y Torrents, com ja havia fet en anys anteriors, comunicant als deixebles els resultats de les seves últimes recerques sobre historiografia catalana. Heusaquí 'ls títols d'alguns dels treballs d'investigació pròpia llegits pels alumnes en la classe : Francisco Martorell, *La Crònica de D. Jaume*; Lluís Nicolau, *Apunts sobre l'influència italiana en la prosa catalana desde Bernat Metge a Francesch Alegre* y *Notes sobre 'ls estudis bíblics a Catalunya*; M. Reventós, *Ramon Lull com coneixedor y comentador del Korà*; Ferran Valls, *Els impugnadors dels alarbs y jueus a Catalunya*.

—El dia 7 de Janer, D. Joan Givanel començà a l'*Ateneu Barcelonès* una serie de conferències, que seguiren els dies 15, 22 y 26 del mateix mes, dedicades al *Tirant lo Blanch*. S'ocupà dels textos y edicions coneguts avuy dia, de les seves traduccions en altres idiomes, y de la riquesa del llenguatge de l'obra, fent una curiosa comparació de variants.

Estudis filològichs.

—S'ha fundat una *Societat internacional de dialectologia romànica*, que té per objecte assegurar a tots els dialectes de les llengües neollatines el lloch important que 'ls hi pertoca dins les investigacions de la ciencia filològica universal. Pera assolir el seu objecte publicarà una *Revue de dialectologie romane* y el *Bulletin de dialectologie romane*. Se reserva, ademés, la creació d'una *Bibliothèque de dialectologie romane*, pera l'edició de treballs més estesos, atles y cartes llingüístiques. Les seves publicacions se faran en francès, italià, castellà, portuguès, català, alemany y anglès. En conformitat al seu caràcter internacional, la Societat ha instituit tretze departaments pera 'ls treballs en els països romànichs y quatre pera la col·laboració dels no romànichs. Cada departament forma una secció independent baix la direcció d'un redactor permanent, que, pera 'l domini català, es Mossen Antoni M. Alcover.

—El Dr. B. Schädel, *Privat dozent* de l'Universitat de Halle (Alemanya), conegut ventatjosament dels filòlechs catalans, anuncià desde 'l 15 d'Abril al 15 d'Agost de 1907, un

curs d'exercicis sobre 'l català y 'l provençal ab una introducció sobre 'l mètode a usar en els treballs de dialectologia romànica. El Dr. Schädel havia fet, com a preparació als seus estudis, una excursió filològica pel domini català, acompanyat de Mossen Antoni M. Alcover, en l'estiu de 1906. El dietari d'aquest viatge d'investigació ha estat publicat en el *Bolletí del Diccionari de la llengua catalana* (Palma, Janer-Agost de 1907).

— Desde 'l 23 de Març al 16 d'Abril de 1907, M. J. Saroïhandy, professor al Liceu de Versalles y col·laborador de M. Morel-Fatio en l'estudi que sobre la nostra llengua han publicat en la segona edició del *Grundriss* d'en Gröber (Strassburg, 1904), ha fet també una excursió filològica pels Pirineus catalans. (V. *Bolletí* citat, 1907; p. 382.)

— El Dr. P. E. Guarnerio, qui presentà al Primer Congrés de la Llengua Catalana una interessant comunicació sobre 'l lèxich alguerès, ha explicat en l'Universitat de Pavía, de la que es professor, un curs de fonologia de les llengües neo-llatines y en especial de la catalana.

— En sessió de 26 de Novembre s'ha aprovat, per la Diputació Provincial de Barcelona, un dictamen proposant la creació de tres pensions pera anar a estudiar durant tres anys filologia catalana en l'Universitat de Halle. Les matèries que seràn objecte d'aquests cursos son les següents: Filologia de les llengües romàniques y en especial de la catalana, Fonètica teòrica ab referències a la catalana, Llingüística catalana, Historia de la llengua catalana y Gramàtica històrica del francès y del provençal. El concurs pera la seva provisió deurà celebrarse en la tardor de 1908.

— El filòlech Sr. Pompeu Fabra ha publicat en el periòdich *El Poble Català*, d'aquesta ciutat, diversos articles sobre qüestions de morfologia y ortografia catalanes. Els més importants dels temes en ells tractats, són els següents: *El doncs causal*; *El pronom adjectiu qual*; *Les terminacions encia, ancia*; *La combinació pronominal els hi*; *L'article neutre*; *L'intercalació d'un guionet entre 'l verb y 'l pronom*.

Biblioteques.

MANUSCRITS CATALANS EN LES BIBLIOTEQUES D'ITALIA.

En una de les sessions de l'INSTITUT, el seu President, Sr. Rubió y Lluch, comunicà unes notes preses per ell durant el seu viatge en comissió de l'Ajuntament als Arxius d'Italia, d'alguns dels manuscrits catalans conservats en les biblioteques que visità d'aquella nació. Pera la nostra literatura, un dels dipòsits més importants y fins ara poch coneguts, es la Biblioteca Ambrosiana de Milà. S'hi guarda un fons bastant considerable de textos lulians, alguns dels quals, com els *Proverbis d'ensenyament*, ha sigut ja publicat (*Romania*, XI, 188), o son ja coneguts per referències, v. g., els manuscrits atribuïts a Ramon Lull de que donà notícia 'l professor P. E. Guarnerio (*La Cultura*, Roma, XXVI, n. 13), o la versió provençal de la *Doctrina pueril*, aprofitada pel Sr. Mateu Obrador, en l'edició del original català. Hi ha ademés una còpia del *Arbre de Sciencia* (signat. D, 535, parte inferiore), escrit de mà d'en Pere Eximeneç de la Torre. Però 'l text català de major importància d'aquesta biblioteca es el magnífich manuscrit del *Llibre de Contemplació*, en dos grans volums de paper y pergami (signat. A, 268, parte inferiore), escrit a Mallorca de mà del prevere Guillem Pagès, a 8 idus de juliol de 1280, y que es per lo tant el degà dels còdexs lulians que han arribat fins a nosaltres, y un dels escassos manuscrits del sigle XIII que registra la nostra bibliografia. A l'Ambrosiana s'conserva també, com es sabut, l'únich fragment que 'ns ha quedat de la versió catalana del *Lançolot*, en un manuscrit de 130 folis, escrit per en Guillem Rexach, l'any 1380. (V. *Revista de Bibliografia Catalana*, any III.)